

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze

Izhaja vsak četrtak. — Cena mu je 15 K na leto. — Za Nemčijo 18 K. — Za Ameriko in druge tuje države 20 K. — Posamezne številke se prodajajo po 50 vinarjev.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Cenjenim „Domoljubovim“ poverjenikom.

Na razna vprašanja odgovarja „Domoljubova“ uprava, da velja tudi za leto 1920 desetodstotni nameček za vse one p. n. odjemalce, ki plačajo 50 ali več izvodov „Domoljuba“ skupno na svoj naslov. Na 50 plačanih izvodov odpade tedaj 5, na 60 izvodov 6 izvodov namečka itd. Večjega popusta z ozirom na itak nizko ceno „Domoljubovo“ ni mogoče dovoliti.

Na jasno pismo jasen odgovor.

Nekdo je nekomu napisal pismo, v katerem je povedano, kako samostojni liberalci agitirajo zoper Domoljuba, češ, da je „surov in kakor se vidi, gre že spet na tisto pot, kot je bil zadnja leta pred vojeko“ itd.

Mi samostojnim liberalcem ne bomo odgovarjali na to, ker vemo, da se poslužujejo vseh sredstev — za resnico se ne menijo dosti — da bi ljudi zopet pridobili za propadajoči liberalizem.

Našim naročnikom in našim ljudem pa za pojasnilo to-le:

V času, ko naše pristaše brez vzroka po ječah vlačijo (n. pr. kroparska zadeva),

v času, ko liberalni okrajni glavari naše ljudi neznošno šikanirajo (n. pr. v Radovljici),

v času, ko nasprotniki o poneverbah stotisočev kron po svojih lastnih pristaših previdno molče (n. pr. jeseniška afera),

v času, ko samostojni liberalci in socialisti trosijo po shodih o naših voditeljih in duhovnikih najgorostasnejše laži (n. pr. o dr. Korošču, o dr. Brejcu itd.), in te laži ponavljajo Kmetijski list, Naprej, Slov. Narod, Domovina, Ljudski glas),

v času, ko so naši govorniki v življenjski nevarnosti pred samostojnimi liberalci (n. pr. Kostanjevica, Kandija, krvav napad v Vavti vasi),

v času, ko Slovenski Narod zmerja naše kmete s „kimovci“ in „šuštarji“,

v času, ko s pestjo in nasiljem liberalni samostojni trgovci odrivajo naše kmete od njihove stanovske organizacije „Kmetijske družbe“ (primerjaj poročilo

e zadnjem občnem zboru Kmetijske družbe),

v času, ko hočejo našega kmeta zopet uslužiti kapitalističnemu liberalizmu,

v času, ko korupcija navzdol in navzgor našo državo vedno bolj tira v propad,

v času, ko hočejo našega kmeta oglaševati pri reševanju valute s tem, da hočejo 4 krome zamenjati za en dinar, in bo draginja radi tega neznošno narasla,

v času, ko 20 liberalnih mož našla vlada celo Jugoslavijo tako, da mora celo svobodomiseln dr. Smolaka izjavljati, da bo „Demokratska zajednica“ razgala krov naše države.

v času, ko socialistični Naprej bogokletno blati sv. Rešnje Telo in druge verske resnice,

v času, ko liberalna Domovina zadostilno molitev vernikov za sramotenje sv. Rešnjega Telesa imenuje versko blaznost,

v času, ko socialist govori na shodu, da je treba iti s krampi na cerkve,

v času, ko „Kmetijski list“ zmerja naše duhovnike z blazniki in narodnimi izdajicami (št. Jernej in Cerknica),

v času, ko govornik samostojne liberalne stranke govori na shodu, da človek „crkne“ in da potem nič ni,

v času, ko hočejo vpeljati brezversko vzgojo otrok po ljudskih in srednjih šolah, in tako dalje,

v takem času bo Domoljub, zvest svojemu poklicu in zavedajoč se, da je izmed vseh listov tekem 30 let največ storil za izobrazbo in probudo slovenskega kmeta, brezobzirno pobijal korupcijo v javni upravi, odločno se potegoval za kmetijske pravice in kmetovo gospodarsko samostojnost, vztrajno se boril za uveljavljanje krščanskega socializma, ker se moreje edino le po načelih krščanske pravičnosti vsi stanovi zadovoljiti, ne bo dopustil, da bi našega kmeta zasmehovali, vedno opozarjal kmetstvo na nevarnosti, ki mu prete od strani liberalizma in socializma, do zadnjega se bo boril za versko vzgojo naše mladine in odločno zavračal sramotenje naše vere od nasprotnih strank in sramotenje naših duhovnikov, kateri so od vseh stanov v ogromni večini najbolj zvesto stali na strani našega ljudstva in zanj največ žrtvovali.

Ta svoj poklic bo Domoljub kakor dosedaj tudi zanašal zvesto izpolnjeval; in če pri tem pade kaka trda beseda, je

stokrat zaslužena. S psolvkami obsipati pa naših nasprotnikov nismo kot nasprotniki nas (primerjaj Kmetijski list, Ljudski glas, Domovina) in jih tudi ne bomo, nikdar pa ne bomo udano klonili svoje glave, da bi nasprotniki tolkli po nas in v tla mandrali naša načela. Ne, z molkom in napačno potrpežljivostjo ne bomo nikdar izdajali tistih načel, brez katerih ljudstvo nikoli srečno in zadovoljno ne more biti. Molč v tej stvari bi bil greh, katerega bi nam naše ljudstvo ne moglo odpustiti.

Zato pa kličemo vsem tistim, ki so dobre volje in ki jim je res pri srcu blagor našega naroda: srčno in neustrašeno za nami! Krščanska načela so večna in je zato ni sile, ki bi jih zatrla. Naša vzvišena naloga pa je, da jih uveljavimo v vsem javnem življenju.

Nasilje proti kmetom.

Takega liberalnega nasilja naši kmetje še niso zlepa doživeli kot pri zadnjem občnem zboru Kmetijske družbe. Kmetje si hočejo izvoliti za predsednika svoje stanovske organizacije prvokrat kmeta, liberalna samostojna kmetijska stranka, ki vedno govori, da samo kmet naj kmeta zastopa, pa je nastopila v svojem prvem volilnem boju — proti kmetu ter predlagala za predsednika Kmetijske družbe nekmeta, gospoda bivšega ravnatelja Gustava Pirca. In ko niso mogli zmagati z glasovi, so z vpitjem in razsajanjem preprečili nadaljnje volitve. Samostojni „kmetje“ so torej tako daleč prišli, da niti kmetom ne dovolijo več svobodno odločevati. To naj bo „kmetijska stranka“?

Toda sledi naj kratko poročilo!

Dne 30. dec. ob tridesetih na 11 je predsednik Slovenske kmetijske družbe prošt Kalan otvoril občni zbor, pozdravil navzoče delegate in ugotovil sklepčnost, ker je bilo zastopanih 105 podružnic. Poudarjal je, da je glavna naloga današnjega občnega zbora, da se spremenijo družbina pravila v toliko, da se razlegne delokrog Slovenske kmetijske družbe na vso Slovenijo. Spominjal se je pokojnega magr. dr. Lampeta, ki je dve leti načeloval Kmetijski družbi ter si pridobil neveljavnih zaslug za kmetijstvo. Njegovo ime bo ostalo zapisano v analih Kmetijske družbe. (Odobranje.)

Svetnik Rohrman se zahvali za pozdrav in pozdravlja navzoče v imenu vlade, zagotavlja jim vladno pomoč.

Tajniško poročilo.

Družbin tajnik ing. Lah je nato podal obširno poročilo o delovanju družbe zadnji dve leti. Družba je imela leta 1917 177 podružnic, 13.560 članov in 32 milijonov kron prometa, leta 1918 189 podružnic, 18.930 članov in 3 in pol milijona kron prometa, tekoče leto pa ima 286 podružnic, 24.800 članov in okoli 60 milijonov kron prometa.

Novi družbeni tajnik.

Na predlog glavnega odbora sklene občni zbor, da se vpokoji generalni ravnatelj Gustav Pirc ter se mu prizna izplačevanje vseh dosedanjih prejemkov. Izreče se mu zahvala za njegovo 37letno delovanje. Za novega tajnika družbe je občni zbor imenoval ing. Rado Laha.

Volitve.

Predsednik prošt Kalan odredi nato volitve. Voliti je treba predsednika, podpredsednika in pet odbornikov. Volilo se je po listkih.

K besedi se oglasi »samostojni« kmet Ivan Ažman iz Hraš pri Lescah in predlaga, naj se za predsednika izvoli kmet (Borno odobravanje po celi dvorani), ker le kmet bo lahko zastopal kmetijske koristi. Zato predlaga kot kandidata za predsednika — bivšega generalnega ravnatelja Gustava Pirca. Nato je govoril proti kmetu Iskri, ki je kandidat kmetjskih zvez. Proti ostalim kandidatom SLS govornik nima ničesar, samo župnik Hladnik mu ni po volji, ker je župnik; zato predlaga namesto njega posestnika Kuralt iz Šenčurja, dasiravno moramo mi pripomniti, da je župnik Hladnik stokrat boljši kmet kot Kuralt in da je Hladnik toliko dobrega storil za kmete, da Kuralt ni vreden, da bi stal v senci Hladnikovi.

JKZ sijajno zmaga.

Predsednik prošt Kalan je nato odredil volitve predsednika. Oddanih je bilo 224 glasov. Kandidat Jugoslovanske kmetijske zveze Miha Iskra, posestnik, Hlebce pri Lescah, je dobil 150 glasov. Kandidat liberalnih kmetov, birtov in trgovcev Gustav Pirc 67 glasov. Štiri glasovnice so bile neveljavne, tri pa prazne.

Ne za kmeta — proti »farjem«.

Liberalni samostojneži so ves čas upali, da bodo zmagali. Ko so pa videli, kako strašno so pri volitvi predsednika pogoreli, so zagnali nepopisljiv hrup. Liberalni trgovec Engelman iz Tuhinja, je prvi izdal parolo: »Mi ne pustimo naprej voliti!« Pričeli so peti »Hej Slovani«, in ko so končali, so vpili: »Poglejte farje, še ne odkrijejo se!« — Proti našim pristašem so klicali: »Volite sami in postavite vse farje od prvega do zadnjega!« Najbolj glasen je bil liberalni mlinar Meden iz Begunj pri Cerknici, ki je ščeval svoje pristaše: »Le vpijte in kričite, da ne bodo mogli govoriti! Razbijte občni zbor! Nobene besede ne pustimo več!« Liberalni birtje, trgovci in mešetarji so psovali naše pristaše s »far-

škimi metlami« in jim grozili celo s stoli. Vpitje in razgrajanje liberalnih samostojnežev je trajalo nad dve uri. Gotovo ni bilo pri nas nikjer zborovanja, na katerem bi se dogajale take surovosti, kakor so se na tem občnem zboru.

Liberalci za kompromis.

Ko so samostojni liberalci videli, da so poraženi, so hoteli sporazum na podlagi, da dobijo 3 mesta oni, 3 mesta kmetjska zveza, predsednika tudi K. Z., podpredsednika pa samostojni. In postavili so kandidate, čujte: tri nekmete in enega samega kmeta. Če bi bili mi v taki manjšini, kot so bili liberalci, bi nas niti ne pogledali, temveč zagnali omamljeni od zmage klic: Klerikalizem na tleh, in če bi mi v takem položaju razbili občni zbor, bi nas dr. Žerjav vse v ječo pometal. Tako je pa vse dobro in končno hočejo celo polovico mest zase. Hvala lepa, z ljudmi, ki tako surovo postopajo z našimi kmeti in jih zmerjajo, ne moremo delati kompromisov.

Vsi trezni ljudje pa zdaj lahko spoznajo, kje je doma surovost in pest.

Kaj bo z denarjem?

Največjo preglavico dela sedajni socialističnoliberalni vladi vprašanje denarja. Kakor na vseh drugih poljih so združeni liberalci in socialni demokratje tudi tukaj pokazali jako nesrečno roko in popolno nesposobnost. Samo škoda, da stroške njihove nesposobnosti nosi vse ljudstvo. Značilno za liberalce je zlasti, da njihovo časopisje in njihovi poslanci sami obsojajo politiko, ki jo sami v Belgradu delajo. V Belgradu so poverili rešitev tega vprašanja finančnemu ministru Veljkoviću in mu pustili glede tega popolnoma proste roke, v »Slov. Narodu« pa razlaga vodilni poslanec izmed slovenskih liberalcev dr. Dinko Puc, da je to vprašanje tako važno, da ga vlada sama sploh ne bi smela rešiti, ampak bi morali odločiti o tem od ljudstva izvoljeni poslanci. Iz tega svojega prepričanja pa Puc in njegovi tovariši ne izvajajo nikakih posledic. Nasprotje namreč ne gre do srca, ampak je samo praktične narave. V Belgradu je čisto prav, da se z Veljkovićem dobro shaja, ker bi se sicer že tako šibka vlada utegnila razbiti, v domovini pa naši dobri ljudje pri volitvah vendar ne bodo gledali na to, kaj so naši liberalci v Belgradu delali in dopuščali, ampak jim bodo šteli v zaslugu, kar so v Ljubljani govorili in v »Narodu« pisali.

V čem obstoji vprašanje denarja? V Jugoslaviji imamo nad 6 milijard (natančne vsote še danes ne vemo) kron. Na vseh papirnatih kronskih bankovcih je napisano, da avstro-ogrska banka plača vsak čas na zahtevo na papirnatem bankovcu označeno vrednost v zlatu. Te obljube banka ne more držati, ker je popolnoma falitna, njena dolžnica in porokinja stara monarhija je propadla, zaloge zlata, ki jih je banka preje hranila v pokritje bankovcev v svojih kletih, je pa med vojno izdala za državne potrebščine. Krona bo torej imela toliko vrednosti, kolikor ji bo naša Jugoslavija dala. Vrednost denarja ne obstoji samo v

notranji vrednosti, ampak tudi v vrednosti, ki jo zna država svojem denarju pridobiti. Naša stranka je stala ves čas glede starega denarja na stališču:

1. vrednost krone je treba varovati;
2. v pokritje za vrednost kronskega denarja naj se naloži primeren davek na vojne in povojne dobičkarje in oderuše;
3. vprašanje denarja naj se čimprej končno reši, ker negotovost v denarnem vprašanju povzroča splošen gospodarski nered, ki pospešuje oderuštvo, veriženje, navijanje cen in pomanjkanje blaga ter naraščajočo draginjo, vsled česar trpe vsi sloji, ki žive samo od poštenega dela.

Zadnje čase se je vsled nevolje, ki vlada radi ponesrečenega reševanja denarja, mnogo pisalo o valutnem vprašanju. Čitali smo jako zanimive stvari. Ugotovilo se je, da tudi dinar ni krit z zlatom, da bo tudi dinarju pravo vrednost morala preskrbeti le država. Izvedeli smo, da so Srbi v Srbiji sami zamenjavali dinarje za krone, enako za enako ali vsaj skoraj za enako, da so dinarje dražili, čimbolj proti severu so prihajali. Dalje se je precej z gotovostjo dokazalo, da sedaj borza v Belgradu umetno tlači ceno krone.

Vsi vemo, da negotovost in brezbriznost, ki jo kažejo odločilni krogi v naši državi napram kroni, silno tlači njeno vrednost v tujini. Tudi neustavnost in absolutistično vladanje združenih liberalcev in socialnih demokratov zmanjšuje ugled naše države in vrednost našega denarja, tako da lahko rečemo, da nas ponesrečena politika v splošnem zlasti pa politika v denarnem vprašanju spravlja gospodarsko na rob propada.

Zanimivo je na primer, da so naši ljudje svoj čas zagnali velikanski vrisč, ko so Italijani v zasedenem ozemlju zamenjali liro za 2 K 40 vin. Reklo se je, da hočejo Italijani naše ljudi takoj pri sprejemu v svojo državo oropati. Voditelji so odsvetovali ljudem zamenjavo in res se je dalo več ljudi zapeljati, da so denar poskrili. Danes dobi Slovenec iz zasedenega ozemlja za liro, ki je njega veljala 2 K 40 vin., lahko 7 do 8 K ali pa najmanj dva dinarja in pol, našim ljudem pa hoče zameniti finančni minister Veljković dinar za 4 K. Naši liberalci in socialni demokratje mu v Belgradu pritrujejo, v Ljubljani se pa licemersko kregajo. Srbski pregovor pravi: Čeravno sva si brata, denarnici si vendar nista sestri, naši ljudje bodo pa rekli: Oropati se tudi v imenu bratstva in ujedinjenja ne pustimo.

Zanimivo je pri tem zlasti, da bi taka rešitev tudi tistim prav nič ne koristila, ki imajo svoje premoženje v dinarjih. To je treba omeniti že radi tega, ker bi nepoučeni ljudje utegnili trditi, da nas hočejo Srbijanci oškodovati pri kronah sebi v korist. Ta ponesrečena rešitev bi koristila le nepošteni trgovini, ki že danes izrablja neurejene gospodarske razmere. Zraven bi taka rešitev povzročila pomanjkanje plačilnih sredstev in s tem splošno škodo.

Danes stane v Belgradu in Srbiji, kakor poznavalci splošno trdijo, vsaka stvar toliko v dinarjih, kolikor stane pri nas v kronah. Če bi se torej krone zamenile za dinarje v razmerju 4 : 1, bi po vseh dose-

danjih skušnjah na polju gibanja cen in vrednosti denarja cene ne padle na eno četrtino, ampak bi ostale na isti višini. Posledica bi torej bila, da bi naši ljudje izgubili tri četrtine denarja in cene bi dejansko poskočile za tri četrtine. Pri vsakem takem zvišanju cen je pa ravno revnejše delavsko ljudstvo najbolj udarjeno, kar bi morali zlasti socialni demokratje vpoštevati. Res je, da bodo delavci v večjih podjetjih s štrajki dosegli višje plače, koliko imamo pa delavnih ljudi po deželi pri malih obratih, kmečkih delavcev, poslov itd., ki bodo občutnejše udarjeni.

V nevarnosti smo torej, da nas socialistično liberalna stranka z nesrečno rešitvijo valutnega vprašanja iz ljubezni in v prespeh tistih slojev, ki že danes izrabljajo gospodarski nered za oderuštvo, navijanje cen, prikrivanje blaga, veriženje in vedno večjo draginjo, spravijo na beraško palico. Dvigniti se moramo kot en mož in zahtevati, da odloča v tem državni zbor in sicer čim prej, ker je stvar nujna. Vsakogar pa, ki bo na tem polju delal zločine, bomo ostro prijeli.

Že pred kratkim izvršeno kolkovanje se je izvršilo tako nedemokratsko, da so tihotapci in verižniki vse ponarejeno žigosane bankovce lahko spravili pravočasno v roke revnejšega zlasti kmečkega ljudstva, ki nima z denarjem toliko opravkov in se na žige toliko ne spozna, in so jih potem komisije morale konfiscirati po večini tem popolnoma nedolžnim ljudem.

Ko se je v Kropi ob kolkovanju pojavil 10 kronski bankovec z nemškoavstrijskim žigom, prepletenim s papirjem in kolkovano in žigosano od kroparske komisije, so gonili člane te komisije in celo priče z nasajenimi bajonetmi v Radovljico in držali po več dni v preiskovalnem zaporu. Preiskava je ostala brez uspeha. Za danes rečemo samo: Če bi se vsak greh na polju valutnega vprašanja po tem merilu kaznoval, bi morale biti vislice gosto sefane prav do ministrskih klopi.

Socialističnoliberalna gospoda naj se zaveda, da je lok ljudske potrepljivosti napet do skrajnosti, igračkanja in izrabljanja je vse sito, v kratkem bo lok počil in ...

Razkrinkane laži.

V nedeljo dne 28. decembra 1919 se je vršil v društveni dvorani v Št. Janžu na Dolenjskem po prvi maši političen shod, ki ga je sklicala Kmetiska Zveza za Št. Janž. Shod je bil izredno dobro obiskani, prostorna dvorana društvenega doma je bila nabito polna gospodarjev in gospodinj. Že dalj časa so se razširjale po dolini, po okolici, lahko rečemo, da tudi po celi Sloveniji razne prenapete govorice in neutemeljena obrekovanja in natolcevanja, ki jih je kot lahko kupljivo po raztrosila samostojna kmetijska stranka. Tukajšnji odbor Kmetiske Zveze je zbral ves ta material in ga doposlal voditelju krajevnega odbora samostojne kmetijske stranke, g. županu Iv. Majcen s povabilom, da trditve na javnem shodu obrazloži in

dokaže. Pozvalo se ga je kot predstavnika nasprotnikov, da utemelji sledeče trditve:

1. Da je klerikalna vlada v stari Avstriji naredila maksimalne cene za vino, dokler Gospodarska Zveza v Ljubljani ni nakupila dovolj vina.

2. Da si je Krščanska socialna zveza pridobila več 100 milijonov.

3. Da je tovarnar Pollak imel pred vojno natančno 300.000 K dolga, sedaj pa da ima premoženja 175 milijonov.

4. Da se je dr. Ev. Lampe zastrupil.

5. Da je v naši dekaniji šola, v kateri je poučeval katehet krščanski nauk v lanskem šolskem letu samo trikrat.

6. Da je dr. Šusteršič zapravil 13 milijonov ljudskega premoženja.

7. Da je g. Majcen namigaval, da je g. župnik Lj. Bajec kriv, da je Avstrija pobrala zvonove in da je tudi kriv, da ni denarja.

8. Da utemelji svoje začudenje nad proračunom Kolskega krajnega šolskega sveta.

S svojimi številnimi pristaši je g. Majcen prišel na shod in navedene točke obdelal silno kratko, dokazal in utemeljil pa ni nobene. Za njim je povzel besedo glavni govornik g. župnik Bajec, ki je točko za točko pretresel in postavil na trditve, ki jih izvija politična pamet nasprotnikov, na suho. Cudili smo se stvarnosti in temeljivosti izvajanj, gorki prepričevalnosti in iskrenosti besed, ki so celo razboritost in bojažljivim nasprotnikom zaprle usta. G. Majcen ni smatral več za potrebno in umestno, da po svoji prejšnji obljubi še enkrat povzame besedo — modro, pa malo junaško je s spremstvom vred predčasno vzel slovo. Odkritostno smo veseli nad tem shodom, ki naj bi bil vzor našemu bodočemu političnemu življenju. Stvarna izvajanja, vseskozi podprta z dokazi in razlogi, so odprla oči vsakemu, kdor še misli s svojo glavo in gleda s svojimi očmi. Nudilo se je obilo prilike, da pove vsak svoje mnenje — zmagal pa je tisti, ki z razlogi in navdušenjem brani pravico in resnico. Fraze in prazne trditve, ki vlečejo množice morajo iz našega političnega življenja ven, z njimi pa tudi vse stranke, ki s takim orožjem delajo. Stavimo shod za zgled treznega razpravljanja, živahnega interesa vseh udeležnikov in naše lastne politične zrelosti.

Za žensko volilno pravico.

Ženska zveza, Zveza služkinj in Marijina družba v Celju so odposlale deželni vladi v Ljubljano sledečo resolucijo:

Slavna deželna vlada

v Ljubljani!

Z ozirom na odredbo osrednje vlade v Belgradu (razglašene tukaj dne 20. decembra 1919) glede volilnih pravic, si usojamo žene in dekleta odločno protigovarjati. Ne samo, da nam je s tem storjena velika krivica, marveč je to naravnost zagrizena pristranost. Zakaj tolika razlika? Ali ima dekleta z nekoliko višjo šolsko izobrazbo, ki pa navadno tiči med štirimi stenami, več izkušnje na političnem

polju, kakor dekleta ali žena, ki živi in dela med svetom in s svetom, ki torej tako-rekoč živi sama politično življenje? Dovoljujemo si tudi vprašati, kdo je storil več v dobrobit in za obstoj našega naroda tekom svetovne vojne, ali gospice po uradih, ki so delale le zato, da so sebe preživljale, ali žene, katere so tako hvalevredno v odsotnosti svojih mož oskrbovale in vzdrževale cela gospodarstva; in dekleta, ki so se trudila od zore do mraka za ogromno množino izstradane ljudske mase?

In sedaj tolika krivica! Da, to je krivica, katero bo sedanost tožila prihodnosti. In to tudi ni demokracija, kajti demokracija ne pozna zapostavljanja. Večina zmaguje in večina je nas, katerim ste odvzeli volilne pravice.

Dovolite, zakaj nam niste navedli tudi razloge, radi katerih ne sme in ne more biti žena, ki ni samostojna posestnica, in dekleta brez višje izobrazbe v volilnem imeniku? Ali ni Stvarnik vsem podelil enako svobodo volje in razuma, in zakaj ne sme tega vsaka v javnosti pokazati? Med nami je raditega veliko ogorčenje in vsestranska nezadovoljnost, katera bo rodila vse prej nego srečo naroda.

Verjemite, ne bo blagostanja niti v državi, niti v posameznih družinah, dokler ne postanemo tudi žene in dekleta enopravne, kar zahtevamo z vso odločnostjo in pravicoljubnostjo.

Iz Uradnega Lista.

Št. 185. Ustroj v oddelku za izvršitev mednarodnih pogodb. — Ustroj ministrstva za gradbe. — Naredba deželne vlade, s katero se ustanavlja urad za zaščito beguncev v Ljubljani. Pospešuje vrnitev beguncev v domovino, naselitev onih, ki se ne vrnejo, skrbi za strokovni pouk begunske mladine, skrbi za begunske podpore, sodeluje za preskrbo z živežem, nadzira begunsko taborišče v Strnišču. — Naredba, s katero se določuje prepovedani lovski čas. Za poljske in planinske zajce je določen prepovedani čas od 16. januarja do 31. avgusta, za divje kokoši vse leto, za fazane od 1. januarja do 31. avgusta, za planinske jerebice od 1. decembra do 31. avgusta, za gozdne jerebice vse leto, za poljske jerebice od 15. novembra do 15. avgusta itd. Izjeme more podeljevati okr. glavarstvo, ako se je divjačina prekomerno razpasla in dela škodo. — Ustanavlja se deželni lovski sklad za podporo onemoglim lovskim čuvajem in za lovsko šolstvo, za povzdigo lova, za prispevke k pokončevanju zveri in ujed. Vse lovske takse in polovica lovskih kazni gredo v ta sklad. Uprava tega sklada je poverjena gozdarskemu oddelku deželne vlade. — Razne krajevne naredbe deželne vlade in razglasi, med drugimi, da je treba za potovanje v območje boroveljskega in velikovškega okraja in v nekatere kraje slovenje-grškega okraja dovoljenja politične oblasti prosilca.

Št. 186. Uredba o začasnih dokladah državnim uslužbencem. — Prepoveduje se izvoz kolkovanih bankovcev. — Nikljasti drobiž bolgarske in grške države velja

tudi za Jugoslavijo v isti nominalni vrednosti. — Razni razglasi.

Št. 1. Uredba o ustroju ministrstva za promet. — Razne naredbe in razglasi. — Občinska odbora v Nadolah in Pekrah se razpuščata. — Za odmero dohodnine in plačarine za leto 1920. morajo podati davčni zavezanci, ne da bi čakali poziva, napoved o svojih davku zvezanih dohodnikov najkasneje do 31. jan. 1920. Potrebni gradni obrazci se dobivajo brezplačno pri vseh davkarijah. Isto velja o napovedi jentnine za leto 1920.

Iz Kmetiskih Zvez.

IZLAKE.

Liberalni gostilničarji iz Zagorskega so na tistem sklicu shod liberalne »Samostojne kmečke stranke« v Izlahah dne 14. decembra. Pri agitaciji so zatrjevali ljudem, da so verni in nimajo nič proti duhovnikom, liberalce so pa tolažili, da bodo pokončali uspeh zadnjega čemšeniškega shoda. Ljudi se je v dobri veri zbralo veliko. Govoril je g. Mermolja, kot kmet s Štajerskega. V govoru je slikal tisočletne krivice, ki so se godile ubogemu kmetu. Zdaj pa bo konec krivic, ko ljudje ne bodo več ne liberalci, ne klerikalci, ne socijalni demokratje, ampak združeni v »Samostojni kmetiski stranki«, ki bo prinesla kmetu zlato dobo.

Ugovarjal mu je g. kaplan Osolnik. Povedal je kmetom, da je to tisti slavni goriški begunec Mermolja, ki je v Belgradu pri zborovanju kmetiskih zastopnikov izjavil v navzočnosti vladnih zastopnikov, da je na 5 hektarjev (9 oralov) zemlje pridelal 30.000 K čistega dobička, čeprav se sedaj opravičuje, da je mislil pri tem samo na goriške vrtove. Jaso dokazal mu je, da Samostojni niso nič drugega kot pobarvani liberalci, ker se bojijo pokazati ljudstvu poprejšnji obraz. Saj so v tej novi stranki stari liberalni gostilničarji in trgovci, kapitalisti. Podpredsednik JDS (liberalcev) prof. dr. Breznik priporoča to stranko svojim pristašem in naj le pristopijo k njej. »Ekonom« je liberalna stvar, ki hoče uničiti kmečke zadruge in »Gospodarsko zvezo«, podpirajo sedanjo krivično liberalno vladno itd. Ves iz sebe je bil g. Mermolja. V potu svojega obraza se je prizadeval, da bi opral sebe pred razočaranim ljudstvom ter spravil iz velike zadrege zagorijanske liberalce.

Protigovornik je pozival v raznih ugovorih zahtevati preureditev dohodninskega davka, ki tlači kmeta, davek na vojni dobiček, kazni verižnikom, splošno žensko volilno pravico, odpravo sedanje liberalne vlade v Ljubljani in liberalno-socijalistične v Belgradu. Posestnik g. Lovrač se je oglasil k besedi ter izrazil svoje zažudenje, da so Zagorjani, ki so poprej drugje kot kmetje, tako na tistem sklicu shod. To gotovo ni ravno dobro znamenje, zato naj kmetje pristopijo k svoji Kmetiski zvezi.

Gostilničar g. Ašič je prebral imena odbornikov nove Samostojne. Večina niti

vedela ni, da je zapisan, saj je nekaj naših zavednih pristašev. Pet odbornikov je odšlo domov, preden jih je prebral, volitve pa tako ni bilo nobene. Shoda so se udeležili tudi socijalni demokratje, katerim pa kmetje niso pustili razviti program »Gubčeve stranke«. Pri debati so pa bili toliko resnicoljubni, da so zavračevali zavijanja g. Mermolja in še celo pritrjevali ugovorom proti liberalcem.

KMEČKA ZVEZA ZA TRŽIŠKI SODNI OKRAJ

je imela v nedeljo 4. t. m. sejo. Na tej je sprejela predlog predsednika v katerem se vlada pozivlja, da stori vse potrebne korake, da se ujetniki v laškem ujetništvu čim prej povrnejo domov. V najkrajšem času naj se uredi promet za prevoz ujetnikov v domovino. — Nekaj novih članov se je prijavilo za pristop v kranjsko zadruge. Sprejet je bil predlog lomškega župana naj poskrbi vlada, da dobi ljudstvo ceneno blago za obleko, ker po sedanjih visokih cenah, ki jih drže trgovci ni mogoče nabaviti kmečkemu ljudstvu najpotrebnejšega oblačila.

VODICE.

V nedeljo dne 28. decembra popoldne je priredila Kmečka zveza za našo župnijo političen shod. Poročal je narodni predstavnik g. Štrcin. Pojasnil nam je razmere v naši državi in težak položaj kmečkega stanu pod sedanjo liberalno vladno. Nabito polna dvorana je z zanimanjem poslušala govornika in soglasno obsodila vladno kapitalistov in njihovih rdečih prijateljev, ki raje potujejo na državne stroške po svetu, kakor pa da bi odpomogli bedi in pomanjkanju. Vsi zborovalci so protestirali tudi proti nameravanemu napadu na avtonomijo naše občine. Ljudje, ki jim je ljudski blagor deveta briga, bi radi s pomočjo laži in spletkarij dobili občino pri volitvah v svoje roke. Raznim liberalnim agitatorjem, ki v ta namen stikajo po hišah, bomo pokazali vrata, četudi prihajajo z lepimi, a praznimi obljubami. Po shodu, ki se je končal v mraku, se je precejšnje število zapisalo v Kmečko zvezo. Kmetje, pogum! Naše vrste se množe od dne do dne.

+ **Sijsajen shod J. K. Z. v Dobrepoljah.** Iz Dobrepolj poročajo: Na novega leta dan je priredila J. K. Z. v Dobrepoljah javen političen shod, na katerega je prišlo nad 700 mož, fantov, žena in deklet. Govoril je načelnik Jugosl. kluba g. dr. Anton Korošec ter kmet g. Borc. Dr. Korošec je na drobno obdelal različna dnevna vprašanja ter nadaljeval o občinskih volitvah: Občinske volitve so tu. Občina je državnica v državi, v kateri kmeti gospodarji in jo upravljajo, v kateri se učijo državnih poslov v malem, da bo kasneje tem krepkeje zagrabil za državno krmilo v zbornici. Može, ki so jih premotili liberalci z novim klobukom na glavi, kamor so jim napisali liki svojim postrežkom besedo »samostojen« prijateljski vabimo, naj pridejo k nam, tistih par ljudi pa, ki jih je najti v vsaki fari in ki so bili vedno sovražni naši stvari, ne bomo iskali. Borili se bomo z vsemi nasprotnimi strankami, a ljudi samih nismo,

jih ne in jih ne bomo sovražili. Zavedajte se: Občina mora biti katoliško - kmetška, mora biti naša! Kmet Borec se je zelo jasno in stvarno zavzel za reorganizacijo »Kmetijske družbe«, za ustanovitev strokovno-kmetijskih šol, se izjavil za nakupovalne in prodajalne zadruge, obdelal podrobno živinorejo, mlekarstvo in sadjarstvo ter priporočal kmetom odločno versko stališče, ker bliža se čas, ko se človeštvo razdeli v dva ekstremno radikalna tabora: V tabor Kristusov in v tabor Luciferjev. Nalo so bile sprejete izvajanjem primerne resolucije. Shod je jasno dokazal, da v naši dolini ni prostora za puhle, brezprogramne, zahrbtno intrigantne stranke, za kojimi se grabežljivo stezajo z ljudsko krvjo umazani prsti velekapitalistov in krvnikov, ki pojo dancs slavo liberalnosocijalistični vladi v Belgradu, ki tepta najsvetejša ljudske pravice in katere delo ni nič drugega kakor zasmeh demokratičnega duha in modernega kulturnega mišljenja. Ljudje, ki agitirajo za take stranke naj se zavedo, da bo tudi za nje prišel čas obračuna. Mi pa gremo naprej, in ko bo sila najhujša, se bomo spomnili na besede Gospodove: Ti si Peter skala ..., in zastoj boste iskali strahu v naših srcih!

Iz pisarne J. K. Z.

GOSPODARSKO-POLITIČNI TEČAJ.

Naznanjeni gospodarsko-politični tečaj se vrši 12. in 14. januarja na galeriji Ljudskega doma. Vsak dan bo po pet predavanj z debato. 13. zvečer bo predstava v Ljudskem domu, 12. zvečer nastop ljubljanskega Orla. Udeleženci tečaja si bodo smeli tudi ogledati Jugoslovansko tiskarno in, če bo čas dopuščal, tudi druge gospodarsko važne naprave.

Vsi udeleženci se naj zberejo 12. ob devetih dopoldne v Ljudskem domu. Oni, ki pridejo z dolenskim vlakom, naj pridejo naravnost s kolodvora v Ljudski dom. Za hrano in prenočišče bo poskrbljeno. Vabimo posebno fante iz ljubljanske okolice, da se v večjem številu udeležujejo predavanj, ker gredo zvečer lahko domov prenočevati. One KZ, ki se še žele udeležiti tečaja, naj hitro prijavijo število udeležencev. Tečaj bo velike važnosti, zato naj KZ ne zamude te prilike.

Sporod bo sledeči:

I. dan dopoldan: Položaj kmečkega stanu v naši državi in organizacija. V treh predavanjih.

Popoldan: politični in gospodarski program Kmetiskih zvez. V treh predavanjih.

Zvečer: Nastop Orlov v Ljudskem domu.

II. dan dopoldan: zadrugištvo, poljedelska industrija, finančna politika.

Popoldan: Naše zadrugištvo. Govorništvo. V treh predavanjih.

Zvečer: gledališka predstava v Ljudskem domu.

III. dan dopoldan: Agrarna reforma, strokovno šolstvo, kmetško pravozavarovanje. Štiri predavanja.

Popoldne: Občinska politika.

Koledarček JKZ.

Koledarček JKZ je dotiskan. Sedaj je v knjigovoznici. Prosimo vse naročnike, da malo potrpe. Potrudili se bomo, da ga knjigovoznica hitro veže in razpošlje.

Štrajk krščanskih staršev

Svobodomiselna, liberalno-socialistična vlada v češko-slovaški republiki je uvedla v šolah pouk brez molitve, brez krščanskega nauka, brez krščanske moralne vzgoje. Ker protesti krščanskih staršev niso nič pomagali, so starši začeli stavkati in niso več pustili svojih otrok v šolo. Izpovedka so stavkali le posamezni kraji, sedaj pa stoje v stavki že celi okraji in okrožja. Starši izjavljajo, da nočejo pošiljati svojih otrok v šolo, kjer bi bili deležni brezverske in nekrščanske vzgoje. Kulturni boj na Češkem se vrši z vso silo.

Tudi pri nas hočejo socialisti in liberalci uvesti brezversko šolo — in liberalna samostojna kmetska stranka tudi nič ne ugovarja — pa že danes rečemo, da bo pri nas ravno tak vihar ali pa še večji kot na Češkem. Svobodomiselci naj svoje otroke vzgajajo kakor hočejo, krščanske otroke naj pa na miru pustijo.

Pismo iz Avstrije.

Več let sem že naročnik »Domoljuba« in prosim v imenu nas vseh Slovencev v Donawitzu, da bi te male vrstice poročali v Domoljubu. V tem, ko je ta stavka tako dolgo trajala, je bilo nam vsem Slovencem tukaj zelo hudo pri srcu, ker nismo dobili tako dolgo nobenih slovenskih časopisov in prav težko nam je bilo, ko nismo zvedeli tako dolgo nobenih novic iz prelube mile domovine. Zdaj smo zopet vsi veseli, da po tako dolgem času zopet dobimo slovenske časopise. Dragi Domoljub, ves srečen sem, kadar berem novice iz svoje prelube mile domovine, in zraven tudi pozabim na marsikatero bridko uro v teh hudih časih. Tukaj imamo zelo strašne in slabe čase. Za cel teden dobimo samo četrť kg bele moke, 1 kg krompirja, 1 hlebec in tričetrť kruha, 1 kg fižola in še ta je tako trd, da se v treh dneh ne skuha in zraven še 200 gramov zabele. To je vse, kar dobimo, in potem si lahko vsakdo sam misli, kako da nam tukaj gre. In seveda, vse to je še vedno na karte, zraven pa še taka draginja, da je strahota. Sam ljubi Bog naj se nas enkrat usmili. Pri mojem težkem delu cel teden na malico še misliti ne smem; če si košček kruha s seboj vzamem, ga pa doma nimam. Po kmetih se tukaj za drag denar nič ne dobi. Kakor pa je tukaj s krščanskim življenjem, si tudi lahko mislite, saj se pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa in takih slabih dreves je pa tukaj kar zadosti. Za cerkev se tukaj prav malo briga in zato moram tudi reči z eno besedo, da tako lepo krščansko življenje, kot je v moji ljubi domovini, se bode prav težko našlo na svetu. Zdaj pa vsem znanim in naročnikom Domoljubovim prav vesele božične praznike in prav veselo srečno in zdravo

Novo leto. Zdaj pa končam te svoje slabe vrstice, ki so mi bile na srečo. Mnogo srčnih pozdravov moji lepi domovini, vsem prijateljem in dekletom z Gorenjskega — Adalbert Marenk iz Tržiča na Gorenjskem, zdaj že 14 in pol let v Donawitz na Gornjem Štajerskem.

Razgled po svetu.**Jugoslavija.**

j Davek na vojne dobičke. Finančni minister je predložil zakonski načrt za davek na vojni dobiček. Načrt je bil potreben, samo izpeljan ne bo, ker se bodo vojni dobičkarji že pravočasno ognili, kot se vsm drugim postavam, ki jim ne diše.

+ Blagajne so prazne. Velik del državnih uradnikov v Ljubljani še ni dobil za mesec januar izplačanih plač, tudi častniki še niso dobili plač izplačanih, ker ni dovolj denarja v državnih blagajnah; južna železnica tudi zadržuje plače uslužbencem in jim je izplačala le predjem 1000 kron.

j Milijoni brez odobrenja. Brez odobrenja parlamenta je dala vlada 10 milijonov dinarjev za zgradbo gledališča v Belgradu (v Srbiji še ne plačujejo davkov!), za zagrebško gledališče sedem milijonov dinarjev, za osješko 3 milijone, za ljubljansko — nič! Pa kaj gledališče! Niti ljubljanskega vseučilišča, kjer bi naši visokošolci, sinovi naših kmetov, najceneje študirali, neče toliko podpirati, da bi imenovali zadosti profesorjev. Naši dijaki morajo po drugih mnogo dražjih mestih stradati in prezebat.

j Socialisti za rešitev valute v razmerju 4:1. Socialistični minister Korač hodi po državi, prireja shode in vneto zagovarja vladni načrt, da se zamenjajo štiri krome za en dinar. S tem bo že itak na robu propada stoječe gospodarsko življenje naših kmetov in delavcev popolnoma uničeno. In vendar so socialisti »prijatelji« ljudstva.

j Hrvaški Sokol je dosedaj združeval v sebi vso hrvaško mladino brez razlike svetovnega naziranja. Sedaj pa se bo tudi ločil na dvoje. Te dni so se vršile volitve za predsednika skupne zveze hrvatskih in srbskih Sokolov. Liberalci delajo na vse kriplje, da bi spravili za predsednika zloglasnega dr. Popovića, zagrizenega sovražnika vsega, kar je katoliškega.

j Verižništvo v Zagrebu tako cvete, da verižniki v preobilici denarja zaigrajo v eni noči po 100.000 kron. Široka množica pa strada in zmrzuje.

j Stavci bodo štrajkali v Zagrebu, če se ne bodo tiskarnarji takoj podali.

j Naš poslanik v Madridu je Tresić-Pavičić.

j Gozdovi na Goriškem vedno bolj izginjajo. V njih neprestano poje laška sekira, les pa se izvažja v Italijo. Kmalu bo tudi na Goriškem Kras.

j 16.110 učiteljev in učiteljic je glasom uradnih podatkov v naši državi.

j Volitve. Vlada se pripravlja za volitve poslancev. Na zadnji ministrski seji se je razpravljalo o načrtu volilnega reda.

Podlaga bodočim volitvam bi bil srbski volilni zakon s splošno volilno pravico. Socialistični ministri so zahtevali tudi volilno pravico za ženske, ki opravljajo samostojno delo ali obrt. Redni parlament bi imel 300 poslancev, velika narodna skupščina pa 600. Srbija bi imela v rednem parlamentu okoli 60 poslancev, v parlamentu za ustavo pa 160. Odpravljani so mestni poslanci. Na 20.000 ljudi pride 1 poslanec za konstituant, za redni parlament pa na 40.000 ljudi 1 poslanec. Vprašanje ženske volilne pravice ostane še nadalje nerešeno. O tem bo morala odločevati konstituenta.

j Črnogorski kralj Nikita je zbolel od jeze, da v Črni gori ne gre ravno po njegovih željah.

REKA.

Zopet nove brzojavke iz Pariza, ne tako ugodne. Italijanski vladni možje romajo v Pariz, da kolikor mogoče veliko odšćipnejo Jugoslaviji. Zopet je menda na površju reška država, ki naj bi obsegala tudi Logatec, Postojno, Idrijo in Cerknico. Italija pa bi dobila tudi otok Lušin in Vis, poleg tega pokroviteljstvo nad celo Albanijo, cela dalmatinska obala pa naj bi se nevtralizirala, to se pravi: v slučaju vojne se ne smejo ob nji in na nji vršiti nobene vojne priprave niti vojna dejanja. Tako nas hoče Italija čisto udušiti. Menda prineso naslednji dnevi popolno jasnost.

ITALIJA.

Odkodninska zahteva, ki jo stavlja Italija bivšim osrednjim državam, je določena na 9 in pol milijard. Tretjina odpade na 82 zračnih napadov na italijanska mesta. — Pa ne, da bi morali mi tisto odkodnino, ki jo dobimo, dati Italiji. Ta bi bila lepa!

AVSTRIJA.

Znano je, da je Avstrija dosegla pri antanti, da se ji priklapi nemško-zapadna Ogrska. Sedaj se vrše priprave, da prevzame Avstrija to ozemlje v svojo upravo. Dežela dobi obširno avtonomijo (samostojnost.)

MAŽARSKA.

Protiboljševiška vlada, ki je sedaj na krmilu na Mažarskem, vodi dolge preiskave o grozovitostih, ki so jih zakrivil boljševiški komunisti, ko so bili na vlad. Prihajajo grozne reči na dan. Tako je sedaj izjavil pred sodiščem neki komunist, da je umoril 44 ljudi, samo da bi si pridobil naklonjenost vlade. Grozna vlada, ki je naklonjena tistim, ki več umore! To vlado je z vso vneto zagovarjal ljubljanski socialistični »Naprejš«. — Mažari se vedno bolj organizirajo za obnove stare Ogrske. V Budimpešti se je ustanovila zveza za pridobitev starih njenih mej na jugu, torej da bi se naše najbogatejše zemlje: Bačka, Banat, Baranja in Medmurje priklopile zopet Ogrski. V ta namen bodo tudi organizirali Mažare v omenjenih pokrajinah. Ravnotako se je osnovalo društvo za zopetno pridobitev Slovaške. Društvo šteje že 100.000 članov, izmed teh do 20.000 Slovakov, izdaja knjižice in ima že 10 milijonov premoženja. Tudi proti Rumunski se pripravlja mažarska vlada, da

bi ji odtrgala Sedmograško. V ta namen razširja med sedmograškimi vojaki boljše višstvo.

ČEHOSLOVAŠKA.

V svobodomiselnih, po liberalcih in socialistih vladani čehoslovaški republiki, vlada še veliko večja korupcija kot pri nas, zakaj poštenost se ne da zjamčiti z nobenim paragrafom, temveč samo z vestjo in z odgovornostjo pred Bogom. Tega pa na Češkem ni, zato gre pa vse navzdol. Zima je od dne do dne ostrejša, pa ni premoaga dovolj in ni luči. Davki se stopnjujejo kakor voda ob povodnji. Živila in druge potreščine vedno dražje. Obetajo, da podraže usnje in vse usnjate izdelke za 100 %. Gospodarske krize so vsak dan večje in vlada komaj še zmaguje ogromne naloge. Posamezne svobodomiselnne stranke ostro obsojajo sedanjost vlado. — Volitve v ustavodajno skupščino bodo menda razpisane dne 27. januarja. — Češki Nemci so se začeli gibati. Spretno so porabili težki položaj čehoslovaške republike in poslali dve odposlanstvi — eno delavsko in drugo meščansko — k ministrskemu predsedniku Tusarju z zahtevo, da morajo Nemci v državi uživati prav iste pravice kot Čehi sicer si »v slučaju zavrtnitve poiščejo drugih načinov in potov.« Torej grožnje, ki bi Čehom spričo njihove neugodne lege in ugodne lege Nemcev delale velike težave. Tusar jim je odgovoril v lepih besedah in obljubil volitve, pri katerih bodo tudi Nemci prišli do svojih pravic.

NEMCIJA.

Državna armada se bo ustanovila 1. aprila 1920. Moštvo se bo skrečilo na 96.000 mož. Žalosten ostanek nekdanje tako močnejše armade! — »Ne moremo pozabiti, da smo bili nekdanj velika država« je vzkliknil nemški vsučiliški rektor, preden je dal na nekem shodu nemškega razumnštva besedo generalu Ludendorfu, ki je govoril za stari, močni duh nemške države. Geslo Nemcev je: domovina, izobrazba, požrtvovalnost. O koliko bi se Jugoslavija lahko učila od Nemcev, ki nas bodo z izvajanjem tega gesla kmalu gospodarsko nadkrilili. Pri nas pa rajši veržimo. — Državnemu zboru je predložilo ministrstvo za notranje stvari zakonski načrt glede cenzure kinematografskih predstav. Po določilih novega zakonskega načrta se smejo predstave samo proizvajati, ako so bile uradno priznane in ako ne ogrožajo javne varnosti ter ne žalijo verskega čuta.

ROMUNIJA.

Romunija se je po vojski skoro za trikrat povečala. Dobila je Sedmograško, Bukovino in Besarabijo. Pa še ni zadovoljna. Dasi ji je antanta prisodila velik kos Banata, ga hoče še več imeti. Baje se sedaj vrše pogajanja med našo in romunsko vlado glede Banata. — Nova romunska zbornica šteje 562 poslancev in sicer 241 iz stare Romunije, 283 iz Sedmograške, 92 iz Besarabije in 26 iz Bukovine.

FRANCIJA.

Okolica Pariza je pod vodo, ker je čez mero narastla reka Sen, ki teče skozi Pariz. Prebivalstvo je zapustilo svoja sta-

novanja in stanuje pod milim nebom. — Svobodomislec Klemansó, ki sedaj vodi francosko državo in bo najbrže izvoljen za njenega predsednika, je v nekem svojem govoru priporočal Francozom dve stvari: redno plačevati davke in skrbeti za obilen naraščaj. Vidi se, da Francozom silno navskriž hodi, ker so odpravili vero in Cerkev. Zakaj ravno v tistih okrajih, kjer se je brezverstvo najbolj globoko zajedlo med ljudstvo, so številke ljudskega naraščaja naravnost grozeče majhne. Ne samo da imajo svobodomiseln Francozi zakon, če moremo to imeti še za zakon, samo za utešitev svojih strasti in se pri tem skrbno izogibljejo očetovskih in materinskih dolžnosti, v zadnjem času so dognale preiskave, da se je v nekem velikem državnem okraju več otrok še v materinem telesu pomorilo kot pa se jih je rodilo. Božji mlini počasi meljejo, pa gotovo. Rešiti pa more Francijo edino le še vera.

ANGLIJA.

Z Egiptom, ki je pod angleško nadvlado in ga Anglija pridno gospodarsko izrablja, imajo Angleži križe. Egipčani se hočejo na vsak način osamosvojiti, Angleži jih tišče s silo k tlom. Zato pride večkrat v Egiptu do krvavih nemirov. Zadnji izgredi so se vršili v Aleksandriji, kjer je nastopilo vojaštvo in enega vstaša ustrelilo, pet pa ranilo. — Sploh bo Anglija razmerje do svojih zunanjih držav: Indije, južne Afrike, Avstralije, Kanade zelo izpremeniti. Zakaj v vojski je bila glede moštva in dobave sirovin ter živeža naravnost odvisna od njih. Zato hočejo te države imeti tudi svojo besedo pri vladi. Sedaj zahtevajo skoro popolno samostojnost: Same bodo določale svoje postave, in zakoni, ki jih bo sprejel angleški parlament, bodo za naselbine le takrat veljali, če jih bodo sprejeli tudi državni zbori teh kolonij, v zvezi narodov pa bodo imele vsak svoj glas. Zdi se, da veliko angleško gospodstvo postaja velika zveza samostojnih držav. Angleški državniki se ne protivijo ravno preveč.

HOLANDIJA.

Pomen katoličanov na Holandskem se najlepše kaže v tem, da je sedaj po vojni ministrski predsednik član katoliške ljudske stranke, ki ima v vladi še štiri ministre. Katoličanov je pa na Holandskem komaj ena tretjina. Z visoko razvito lastno kulturo, lastnim znanstvom in s strumno organizacijo so si nizozemski katoliki pridobili spoštovanje, moč in ugled.

ŠPANIJA.

Spanija je še vedno dežela tlečega pepela, iz katerega vsak čas lahko zaplampa požar. Delavstvo štrajka in se izjavlja za komunizem. Umori so na dnevnem redu posebno v Barceloni, kjer je bilo vedno ognjišče revolucionarnih misli.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetske zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetsko glasilo.

Davščina od vrednostnega prirastka.

(Tisk deželni svetnik dr. Josip Dermastia.)

(Konec.)

Pravni pripomočki.

Proti plačilnemu nalogu oziroma jamstvenemu plačilnemu nalogu pristojni stranki pravica pritožbe.

Proti plačilnemu nalogu se more pritožiti samo otujitelj. Pridobitelj, ki sicer jamči za davščino, ni upravičen izpodbiti otujitelju vročeni plačilni nalog. Kupec ni upravičen pritožiti se zoper plačilni nalog, ki je bil dostavljen prodajalcu, tudi tedaj ne, če je v kupni pogodbi plačilo davščine prevzel nase.

Zoper plačilni nalog se more torej pritožiti samo otujitelj (prodajalec), zoper jamstveni plačilni nalog pa samo pridobitelj (kupec).

Pritožbo je vložiti pri komisiji za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani, ki je pravna naslednica deželnega odbora kranjskega, v roku 30 dni, ki se štejejo od dneva, ki pride po vročbi. Kadar je zadnji dan nedelja ali občni praznik, se konča rok prvi delavnik za nedeljo ali praznikom. Pritožba velja za pravočasno vloženo, ako se je v roku 30 dni priporočena oddala na pošto.

Pritožba nima odločne moči in tudi ne

ustavi izvršitve prisilnega izterjanja.

Vplačevanje.

Davščino je plačati pri nadzorništvu deželnih naklad v Ljubljani, kateremu je poverjeno nje pobiranje, v 14 dneh, ki se štejejo od dneva po vročbi plačilnega naloga oziroma jamstvenega plačilnega naloga, in kadar je zadnji dan roku nedelja ali občni praznik, najkasneje prvi delavnik potem.

Kadar se davščina ne vplača v omenjenem roku, tedaj je plačati od prvega dne po preteklelem roku dalje 5 % letnih zamudnih obresti.

Na kolekovano prošnjo stranke sme komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani kot pravna naslednica deželnega odbora kranjskega v posebnega ozira vrednih primerih, kadar bi bilo vplačilo vse davščine naenkrat za plačilo ali jamstvu zavezano stranko združeno z znatno škodo ali težavo, kadar je dalje za davščino dana popolna varnost in je zatorej, v kolikor gre pri prošnji za podaljšanje roka tistim, ki so naprej zavezani davščino plačati, izključeno uveljavljanje jamstva, dovoliti odlog vplačila ali vplačevanje davščine v obrokih.

Kadar se dovoli odlog za vplačevanje, se to ne dotika zavezaniosti za poplačilo zamudnih obresti.

Povračilo.

Ze vplačana davščina, o kateri se je v razsodbi o pritožbi izreklo, da je nezakonito odmerjena, se uradoma povrne od nadzorništva deželnih naklad, kjer je bila vplačana. Nepriстойno pobrani znesek se povrni stranki s 5 % letnih povračilnih

obresti in z zamudnimi obrestmi vred, ki jih je stranka morebiti že plačala.

Od prebitkov, ki so bili po krivdi stranke zmotno vplačani, dalje od prostovoljno vplačanih zneskov, kakor tudi od zneskov, ki so bili samo na prošnjo stranke ali brez prošnje uradoma v povračilo nakazani, dalje od zamudnih obresti se ne računijo povračilne obresti.

Zvišanje davščine.

Ako davščini zavezani ali od njega pooblaščenim namestnik opusti naznaniti prenos, ali če v teku priredbenega postopanja kaj pove, kar utegne provzročiti prikrajšbo davščine, ali če pri pajasnjivanju zamolči bistvena dejstva, se davščini zavezanemu lahko brez uvedbe kazenskega postopanja predpiše povišek davščine v izmeri 100 odstotkov prikrajšanega ali pa prikrajšbi izpostavljenega zneska davščine.

Če pa davščini zavezani dokaže, da je opustil naznanilo prenosa, da je napačno povedal ali da je zamolčal v opravičljivi zmoti ali vsaj brez namena, prikrajšati davščino, je mesto stoddotnega poviška davščine naložiti manjši povišek davščine, ki ne sme presegati niti 10 odstotkov davščine niti 500 K.

Kadar se davščina zviša, tedaj je to zvišanje predpisati stranki v plačilnem nalogu o davščini. Kadar okoliščnosti, ki povzročijo znižanje davščine, stranka dokaže med odmernim postopanjem, t. j. preden se izda plačilni nalog, tedaj je v plačilnem nalogu navesti, v koliko se je vpošteval dokaz stranke.

Kadar stranka meni, da se ji z zahtevo polnega ali znižanega povišanja davščine godi krivica, sme plačilni nalog izpodbijati ali pa pri komisiji začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave prositi za popolni izpregled ali za znižbo davščine.

Komisiji začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani pristoji pravica, da iz ozira vrednih vzrokov zvišanje zniža ali popolnoma izpregleda.

Jamstvo pridobitelja se ne raztega na zvišanje davščine.

Prisilno izterjevanje.

Kadar se davščina ne plača ob dospeltem roku in se zanj ne doseže odlog, tedaj jo je prisilno izterjati.

Izterjanje in morebitno zavarovanje davščine povzroči komisija začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani.

Izterjanje se izvrši po § 3 ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. štev. 96 ali pa po sodni poti.

Uporaba davščine.

Polovica od odmerjenih in vplačanih davščin in povišanih davščin pripade občini, v kateri leže otujena zemljišča, druga polovica pa se zaračuni na državni zaklad.

Kadar gre za skupino nepremičnin, ki se razteza na več občin, se občinam skupaj pripadajoča polovica nanje razdeli v razmerju površinske izmere v njih okolišču ležečih delov nepremičnine, kadar pa deli skupine niso enaki, pa po razmerju otujilne vrednosti njih delov.

Od zneska davščine, ki pripada občini, nam se sme največ 70% porabiti za tekoče občinske potrebe.

Najmanj 30% je odkazati zakladu, katerega glavnico in obresti je porabiti za investicijske naprave, zlasti za šolske stavbe, za preskrbo stanovanj in občil ali za poplačilo dolgov.

Milostno odpisovanje davščine.

Milostnega odpisa davščine zakon z dne 4. julija 1912 dež. zak. št. 34 sploh ne pozna.

Ker se pa dogajajo slučajji, v katerih je stroga uporaba obstoječega zakona silno kruta in v katerih je s človekoljubnega kakor z gospodarskega stališča delni ali popolni odpis te davščine umesten, je deželni zbor s sklepom z dne 28. februarja 1914 pooblastil deželni odbor, da sme pod gotovimi pogoji davščino milostno odpisati. Tozadevni sklep se glasi:

»1. Deželni odbor se pooblašča, da sme v izrednih slučajjih po zaslišanju dotičnega občinskega odbora, ako istina njega pripadajočo davščino od prirastka odpise in odpis iste tudi deželnemu odboru priporoča, izjemoma popolnoma ali deloma odpisati dotično predpisano davščino od prirastka na vrednosti glede onega dela, ki spada od te davščine na deželo.

2. Deželni odbor se pooblašča, da sme na izrečno prošnjo prodajalca davščino od prirastka dogovorno s prizadeto občino odpustiti, če ta verodostojno dokaže, da je bil zaradi na posestvo že poprej vknjiženih dolgov prisiljen k prodaji ter da je dobljeno kupnino tudi v resnici porabil v poravnanje označenih dolgov.»

V označenem zmislju je postopal deželni odbor in se danega pooblastila pogosto poslužuje tudi njega pravna naslednica komisija začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani. S takim postopanjem se je odstranila marsikatera občutna trdota, ki bi bila sicer gotove stranke zadela.

Tedenske novice.

Politične.

p Z občnega zbora Kmetijske družbe. Delegat z zadnjega občnega zbora Slov. Kmetijske družbe nam piše: Gospod urednik, odkrito Vam povem, da sem imel Gustava Pirca, če ne ravno za našega človeka, do zadnjega občnega zbora vsaj za nevtralcu oziroma za zmerne liberalca. Saj je kot uradnik znal precej dobro skrivati liberalno dlako. Kakor hitro pa mu je občni zbor dal pokojnino, je pa takoj začutil v sebi starega liberalca iz kranjskega mesta. Celo sam se je očitno za takega proglasil. Za nadaljnjo službovanje je torej prestar, za predsednika bi bil pa še vedno dovolj mlad. Na občnem zboru se je hvalil, da bi bil z lahkoto dosegel to mesto, ako bi bil le z mezincem ganil. Na misel mi je

prišlo, da je tudi takrat tako veliko, a napačno o sebi mislil, ko je kandidiral za deželnega poslanca v radovljiškem volilnem okraju proti kandidatu katoliške narodne stranke župniku Mesariju. Tudi takrat je bil baže v njegovi domišljiji ves Bohinj in ostali radovljiški volilni okraj zanj. Na dan volitve pa je dobil, v kolikor se še spominjam, 3 do 5 glasov, medtem ko je bil njegov protikandidat izvoljen z več kot 60 glasovi. Tedaj se je volilo še po volilnih možeh, kakor se sedaj v našo družbo voli po delegatih. Pred tisto volitvijo je precej migal z mezincem, saj je cele strani v »Novicah« napolnil s svojimi zaslugami. Uradniku je pač mogoče igrati vsaj skritega liberalca, za predsednika pa hočemo imeti celega našega moža, kar je naša edina pravična zahteva. Saj je ogromna večina kmetijskega prebivalstva, kateremu je ravno Kmetijska družba namenjena, v našem taboru. To stoji! Ker je bivši cesarski svetnik na občnem zboru tudi izjavil, da je bil od nekdanj napreden ali po naše liberalen, je podal za »samostojne« najboljši dokaz, da so tudi oni liberalci, ker so liberalca kandidirali za predsednika. Na vse pretege je hvalil češke agrarce, predvsem ministra Praška, mej tem ko je smatral, da bi bilo pod njegovo častjo, ako bi bil kompromisnim potom izvoljen za podpredsednika družbi, kateri bi predsedoval kmet Iskra. Pokazal se je res velikega prijatelja srednjega in malega kmeta, kakršen utegne biti tudi Prašek, katerega so manjši kmetje na Češkem zapustili in si ustanovili kakor čitamo, svojo stranko. Govoril je tudi, da je pridobil milijone naši deželi, katerih smo mi kaj malo ali nič deležni postali. Priporočali bi mu torej malo več skromnosti!

p Dr. Žerjav in zborovalna svoboda. V dopisnem uradu ljubljanskem je deželni predsednik dr. Žerjav ponovil določbe postave o zborovalni svobodi. Hotel je s tem reči: Poglejte ljudje, s to postavo in s temi kaznimi hočem ščititi svoje ljubljence samostojne liberalce po kmetih. Kdor se jih dotakne, tisti bo imel opraviti z menoj in s postavo. Da velja ta zakon samo za nasprotnike, ne pa tudi za nas, je dovolj jasno pokazal zadnji občni zbor Kmetijske družbe. Razni Medeni, Černeti, Majceni so pod duševnim vodstvom g. ravnatelja Pirca razgrajali, razbijali, vpili in končno z nasiljem preprečili društveno zborovanje Kmetijske družbe. Če bi bilo kaj pravice, bi moralo državno pravdnštvo že davno nastopiti proti tem motilcem zborovalne svobode. Če se ne motimo, bomo kaj takega zaman čakali. Ostrina postave seveda za liberalce ne velja, velja samo za nas. Tako je, g. dr. Žerjav!

p Občinske volitve v Sloveniji. V nekaj dneh objavi deželna vlada za Slovenijo naredbo o uvedbi novega občinskega volilnega reda, ki bo veljal za vse občinske volitve v Sloveniji. Volilni red bo osnovan na temelju splošne, enake in tajne volilne pravice in na podlagi proporcionalnega volilnega sistema. Deželni predsednik dr. Žerjav je tudi menda ukazal županom, naj sestavijo volilne imenike do 8. januarja. Kako je mogoče volilne imenike sestavljati, preden je razglašen nov občinski volilni red, nam ni jasno.

p Prijatelje liberalne stranke imenuje predsednik liberalne stranke dr. Kukovec samostojne liberalne kmete in upa pri volitvah na njihovo pomoč.

p Vagoni za liberalne samostojneže. Mada je dala na stroške vsega prebivalstva liberalnim samostojnežem 50 vagonov na razpolago, da ž njimi razpolagajo za strankarske namene. V Banatu pa čaka za 1500 vagonov živil, da se pripeljejo k nam, a ni vagonov. V Solunu je za 2000 vagonov soli, a ni vagonov. Ljudstvo želi po soli, a vagoni dobivajo liberalci. Na naših postajah stoji za 1000 vagonov obleke, čevljev, perila, a se ne more transportirati. Tudi petroleja ne dobimo radi pomanjkanja vagonov. Vse ljudstvo trpi, a med tem delajo liberalni kapitalisti z našimi vagoni za svoje stranke in stranci!

Domače novice.

d Opozarjamo naše čitatelje na Objavo nadarčitelja Grudnika v današnjem inšeratenem delu »Domoljuba«. Liberalna »Domovina« je napisala mnogo takih laži in surovosti in jih še piše, toda pisca je težko iztakniti. To pot se je pa g. kaplanu posrečilo in konec je ta objava. Naši ljudje pa zdaj lahko vedo, koliko je verjeti liberalnim čaropisom.

p Zopet bo dražjel Ker je Jugoslavija za izvoz v Avstrijo nastavila silno visoko carino, je sedaj Avstrija odgovorila z enako protidredbo: nastavila je visoko carino za svoje izvozne predmete, ki bodo zato seveda pri nas znatno dražji.

d Vojaške službe oproščeni bodo prostovoljni sodelavci, ki posvetijo svoj trud državni zaščiti dece in mladine, dokler bo do aktivno v rečni namen sodelovali. Gospod vojni minister je glasom rešitve F D I O Br. 92.627 od 13. decembra 1919, dovolil, da se za vsak konkretni primer napravi poseben predlog ter da se navede, v kaki vojni obvezi je dotičnik. V prvi vrsti pridejo v poštev poverjeniki, ki v manjših krajih (kjer krajevnih zaščit ne bo) prostovoljno prevzemo posel. Državno odeljenje bo razven tega izposlovalo tem poverjenikom brezplačno vožnjo za službena potovanja po železnici in z ladjami. Oblastna zaščita dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani, dne 30. decembra 1919.

d Preložitve ljubljanskih kolodvorov. Razgovor, ki ga je sklicala vlada v zadevi areditve sovernega dela Ljubljane in glede preložitve ljubljanskih kolodvorov, je končal svoje delo. Razgovor predlaga, da se zgradi nov kolodvor za osebni promet vzhodno od Martinove ceste. Kolodvor naj bi segal od Sv. Križa do Vodmatskega trga. V to svrhu bi se morala razrušiti med drugimi tudi Kolinska tovarna. Tovorni kolodvor bi se naj zgradil na ozemlju Zelene jame. Proga Južne železnice proti Trstu bi se speljala med Prisilno delavnico in vojaškim okorbovališčem preko Ljubljane in bi se spojila z dolensko na Poljanski cesti. Odcepila bi se pred Dolenskim kolodvorom od te proge, prekoračila Ljubljano pod izlivom Malega grabna in bi se pri Kančevi tovarni združila s staro progo.

d Vzpostavljene železniški promet Gorica—Bohinja. Na novega leta dan je bil vzpostavljen železniški promet med Gorico in Bohinjsko Bistrico.

d Dolenske železnice. Dne 31. dec. se je vršil pod predsedstvom dvornega svetnika Šukljeta občni zbor družbe »Dolenske železnice«, ki je sklenil, da se sedež družbe premesti z Dunaja v Ljubljano.

— Kako se živi v zasedenem ozemlju. V podrobni trgovini se prodajajo v Trstu glavne življenjske potrebščine po sledečih cenah: liter olja 7.30 lir, kava 1 kg 12.50 lir, riž 1 kg 1.30 lir, sol 1 kg 0.20 lir; sukneno blago slabše vrste se prodaja po 4, 5, 6 in 7 lir, boljše blago se dobi že za 40 lir meter; moka bela stane kg 0.60, 0.65, 0.80 lir, črna 0.50 in 0.60 lir; meso goveje stane 1 kg 5 lir, telečje 5.40 lir.

— Zaklana je bila v Zgornji Beli pri Kranju 60letna žena Janežič, ki se je preživljala z dnino. Ker niso našli pri umorjeni nobenega denarja in je manjkalo tudi nekaj obleke, gre za roparski umor. Orožniki so aretirali v Zgornji Beli Alojzija Prestorja in Matijo Janežiča, ki sta osumljena, da sta Janežičevo zaklala. Rajnica se je s svojim stricnikom osumljenim Janežičem nekaj sprla. Prestor in Janežič sta izročena deželniemu sodišču.

d Protivojnim dobičkarjem. Denarico, ki je največ vredna 60 kron, je prodal neki ljubljanski trgovec za 400 kron. Čaka ga občutna kazen. — Nekemu veletržcu v Ljubljani so zaplenili organi urada protivražnosti 49 kg neužitne čokolade. Trgovec se bo moral zaradi pregreška zagovarjati pred deželnim sodiščem. — Več ljubljanskih gostilničarjev je v preiskavi, ker so prodajali vino liter po 18, 20 in po 28 kron. — Urad zoper navijanje cen, verizništvo in tihotapstvo bo pooblaščen, da bo v prvi inštanci obsojal dražilce in navijalce cen.

d Ljubljani odnesla drva. 3. t. m. so pripeljali s čolnom drva v Ljubljano in jih zmetali s čolna tik vode na trnovskem pristanu. Nekaj voz drv so še tisti dan odpeljali, druge so pa pustili za drugi dan. Ker je pa vsled deževja ponoči Ljubljani močno narastla, je splavalo po Ljubljani okoli 4 sežnje drv. Nekaj drv so ribiči in drugi lastniki čolnov vlovili in spravili vsak svoj plen na dom. Drva so bila last g. Bahovca, ki ima precejšnjo škodo.

d Pijan postajenačelnik. Uvedla se je tajna kontrola železniškega osebja, in pokazali so se tudi znatni uspehi. Tako so našli prednočnim v Batajnici postajenačelnika opitega in v družbi tamburašev, in sicer ravno pred prihodom brzovlaka. Ta postajenačelnik je bil takoj odstavljen ter se je uvedla proti njemu sodna preiskava.

d Preprečen vlom v cerkev v Kosezah. Silvestrov večer je izbral neki dosedaj še neznani zločinec, da vlomi in okrade podružno cerkev v Kosezah. Pri sosedu je vzel lestev in jo nesel k cerkvi, kjer jo je pristavil k oknu zakristije. Ropot je opozoril hlapca, da je šel gledat k cerkvi, kaj da je. Ko je prišel tja, je zagledal tatu, kateri je pristavljaval lestev. Fantje, ki so šli na silvestrovanje v šiško, so hoteli proti cerkvi: tat se je ljudi ustrašil in je bežal proti Večni poti, kjer se je izgubil v šumi.

d Tatvine. Gostilničarki Josipini Čišnovarjevi v Kurji vasi, ki ima svojo vinsko klet v Štepanji vasi, so napravili zločinci

do 2800 kron škode. Vlomili so v njeno klet in odnesli iz nje 12 do 14 m dolgo gumijevo točilno cev črne barve z okovi iz medí, dalje še tri gumijeve točilne cevi, ki so bile dolge po 8, 6 in 2 metra. Količina ukradene pijače se ne more dognati. — Na Viču je bilo ukradeno kovaču Franu Moharju perilo, vredno 5524 kron. — Posestniku Ivanu Pasarju na Poljanski cesti je bila ukradena iz konjskega hleva 1000 kron vredna konjska odeja, v Štepanji vasi je pa bilo ukradeno obleke v vrednosti 1200 kron.

d Tatvine se zelo širijo tudi po deželi. Pred kratkim so ukradli v gostilni »Na kazini« pri Škofji Loki klobase od treh prašičev, vredne nad 800 kron. Tat je bil gotovo kak domačin, ki so mu krajevne razmere dobro znane, ter je vedel, kje se klobase sušijo.

d Zakaj sta kopala Tatarja s Krima zaklad? Tatarja Tokatlija, katera sta okradla svojega tovariša in sta bila po poroti oproščena, a je policija na Stefanov praznik za njima izkopala njenemu tovarišu ukradenih 31.000 kron, se zdaj pred preiskovalnim sodnikom dr. Stojkovičem zagovarjata: »Izkopati sva nameravala ukradeni denar, da ga vrneva svojemu tovarišu, ker je naju pekla vest.« Na ta način upata omečiti srca ljubljanskim porotnikom. Sploh: če bodo ljubljanski porotniki še nadalje tako sodili kot dozdej, bodo kmalu vsi pošteni ljudje največji tepci.

d Kdo kaj ve o Antonu Lazar, Podgorice 28. Pogreša se že od 1918 l. avgusta meseca. Služil je pri c. in kr. trdnjaviški artiljeriji polk 7. l. nadomestna stotnija, Trostgasse X. okraj, Dunaj. Kdor bi kaj vedel naj sporoči pismeno proti nagradi njegovemu očetu, Janezu Lazar, Podgorica 28. pošta Dol pri Ljubljani.

Gospodarska obvestila.

g Valute na zagrebški borzi 31. decembra 1919. Ameriški dolar (100): 9100 do 9200 K; carski rubelj (100) 144 K; češko-slovaške krone (100) 170 K; dinar (100) 400 K; nemška marka (100) 250 K; rumunski lej (100) 295 K.

g Novi bankovci. V Belgrad je došlo na novo pet vagonov novih bankovcev v znesku ene in pol milijarde dinarjev. Preje pa je že došlo 620 milijonov. V Zagrebu se je tiskalo 300 milijonov dinarjev. Stroji pa še nadalje delajo v Parizu, Pragi in Zagrebu.

g Za naše poljedelstvo. Neka angleška družba iz Kanade s kapitalom 15 milijonov dinarjev se je ponudila našem ministru za kmetijstvo, da je pripravljena obnoviti vse prejšnje kmetijske šole po vseh krajih naše države. Poleg pouka, ki bi ga opravljali angleški in naši strokovnjaki, bi se otvorili tudi praktični tečaj, na katerih bi se poučevali tudi predmeti vseh vrst. Pogajanja še niso dovršena.

g Ribarstvo. Za ribarske okraje Kranjske bo koncem marca ali početkom aprila na razpolago 50.000 potočnih postrv (truta fario) v dobi še ne použitega rumenjaka. Kdor hoče dobiti teh postrvic, naj naznani svoje ime, ribarski okraj in množino zahtevanih postrvic Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, kjer dobi potrebno

pojasnilo o ceni, prevozu in nasaditvi ustno ali pisмено, Kmetijska družba za Slovenijo za ribarski odbor.

g Naša prehrana. Minister za prehrano je odobril nastopne kredite: Kot obratno glavnicu za nabavo hrane, podporo aprovizacijskih, konsumnih in poljedelskih zadrug, v katerikoli pokrajini, in sicer za Hrvatsko 9 milijonov kron, za Slovenijo 12½ milijonov kron, za Bosno in Hercegovino 15 milijonov kron, za Dalmacijo 9 milijonov kron in za Vojvodino 4½ milijone kron. Ti krediti so odobreni za leto dni brez obresti.

g Elektrarna na Fali je zgrajena na levem bregu Drave 15 km severno od Maribora. Zgradila jo je med vojno neka švicarska družba za 30 milijonov kron z namenom, da preskrbi z elektriko vso Štajersko, posebno gorenjo. Dosedaj je v teku 10.000 konjskih sil, ko se postavitve še dve turbini, bo proizvajala 50.000 konjskih sil. Vrše se pogajanja med našo vlado in švicarsko družbo, katere delničarji so celo visokostojeci francoski vladni mošje, da bi ves kot ostal v Jugoslaviji. Električno moč bi oddajala elektrarna na eni strani do Ljubljane, na drugi strani do Zagreba. Težava je le z daljnovodi, ki bodo stali več kot elektrarna sama. Razvoj se bo vršil še par let.

g Naš les za Italijo. Lesna družba „Sava“ je dobila od vlade dovoljenje, da izvozi v Italijo 4000 vagonov drv. S tem je jugoslov. vlada izrazila željo, da izmenjuje blago z Italijo. Dohodek za prodano les ostane v italijanskih bankah kot kredit za blago, ki ga bodo Jugoslovani izvažali iz Italije. Italija rabi mnogo lesa, ker so njene že tako borne gozdove med vojno prece izsekali, da krijejo vojne potrebe. Sedaj pa štiri leta ni bilo nič uvoza.

g Cene v Zagrebu. Komisija za določanje cen v Zagrebu je v seji 30. dec. sklenila, da se z 2. januarjem 1920 uveljavijo naslednje cene: Pitani voli 12 K, srednji voli 11 K, boljše krave 8 K, slabše krave 7 K, biki 9 K za kilogram žive teže. Kruh iz nulerice 9 K kilogram. Cene za prešičevo meso, mast in podobno ostanejo dosedanje. — Ribe (karpe, ščuke) so te dni prodajali v Zagrebu po 30 K kilogram.

g Visoke cene v Slavoniji. Na letošnjem sejmu v Vukovaru so bile sledeče cene: za par velikih volov 15—20 tisoč kron, molzne krave 7—12 tisoč, junice 6 do 8 tisoč, teleta 1—2 tisoč, konji 2—10 tisoč, žrebeta 3—10 tisoč, jarcji 300—400 kron, jagnjeta 360—380 kron, svinje 2 do 3 tisoč kron.

g Češki sladkor. Predsednik čehoslovaške sladkorne komisije Novaček piše v »Narodnih Listih«: Cenijo, da bo čehoslovaška republika pridelala v prihodnjem letu 7½ milijona metrskih stotov sladkorne pese. Vendarle pa meni Novaček, da produkcija ne bo večja od 5½ do 6 milijonov metrskih stotov sladkorja. Od vseh evropskih držav ima edino-le čehoslovaška presežek sladkorja. Ta presežek pa ni tako velik, da bi mogla čehoslovaška dobavljati sladkor vsem evropskim državam.

g Opekarne v Avstriji so koncem leta sklenile, da zvišajo cene opeki. Zidaki bodo odslej stali 1000 kron za 1000 kosov,

strešniki pa 2000 kron za 1000 kosov. V miru so stali zidaki 38—40 kron za 1000 kosov, tudi ceneje. Vsaka živahnejša podjetnost je ob tako velikih cenah, kakor se poroča, izključena, le nujna popravila se izvrše in stavbo, ki so morajo graditi pod vsakim pogojem.

g Cena žveplenkam v Nemški Avstriji je določena in znaša za škatljico 20 vin.

g Vrednost avstrijskih bankovcev ne prestanto pada, jugoslovanska krona raste.

g Premalo mesa za Evropo. V angleškem ministertvu za prehrano so napovedali pomanjkanje mesa za Evropo. Za izvoz sposobno meso iz Avstralije, Nove Zelandске, Južne Afrike in Južne Amerike bo zadoščalo komaj za preskrbo britanskih otokov, kajti Evropa potrebuje po računu omenjenega ministertva za prihodnje

g Proti osemurnemu delavniku. Zet umrlega predsednika Roosevelta je imel govor, ki je vzbudil veliko pozornost v ameriški javnosti. Rekel je: V svetovnem gibanju, da se skrajša delavnik, leži nevarnost za celo družbo. Amerika je vedno zastopala naziranje, naj delavec za svoje delo dobi največjo plačo, toda zato naj da delavec svojo najsakrajnejšo moč na razpolago v dobrobit splošnosti. Ne smemo pozabiti, da je blagostanje celokupne družbe v bistvu vsota vseh delavnih moči. To načelo je napravilo Ameriko veliko. — Sedaj pa je s prokletstvom vojne zrastel rod lenuhov. Brezvestni politični agitatorji so skušali izrabiti to duševno stanje množic za svoje temne namene. Z vedno rastočim krajanjem delavnika in vedno večjimi plačami hočejo priversti svetovno gospodarstvo do poloma, da bi mogli v družabni zmedji, ki bo potem nastala, nemoteno ribariti v kalnem. Amerika je to nevarnost pravočasno spoznala in se ji bo zoperstavila z neomajno energijo. Zakon, ki prepoveduje rudarjem štrajkati, je šele začetek velikopotezne akcije v tej smeri. Upa, da bodo evropske države, ki še bolj kot Amerika potrebujejo največji razmah delavskih sil, sledile zdravemu vzgladu in da bodo našle pot, da se zavarujejo proti nezdravemu gospodarskemu načelu, ki pelje v propast. Najvišje plače pri najnižjem učinku dela so grobovi vsakega blagostanja. — No, gosp. Rooseveltov zet nima povsem prav glede osemurnega delavnika, a je vendar marsikaj resničnega povedal.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Očetova povest.

(iz angleškega prosto poslovenil D.)

V nezdravem, močvirnatem kraju leži vas Predor. Lesene bajtice so vse s slamo krite in stoje nepravilno raztresene na obeh straneh ceste, ki pelje skozi vas. Vselej sem hodil tod otožen, videč toliko siromaštvo ubogih vaščanov. Če sem stopil pred vrata ob cesti stoječe hiše, sem videl pred seboj majhno, nezdravo kuhinjo; čisto temno, ker edino okno, ki ga je imela, je bilo zamašeno s papirjem in cunjami. In tam v kotu poleg brleče leščerbe je ležal bolnik na kupu slame — zraven njega pa osel, ki so ga imeli pri hiši kot edino imetje; in večkrat je prišel sestrđani sivec v najbližji dotiko z bolnikom.

O kolikokrat sem želel pomagati tem ubožcem!

Bil sem zdravnik v tej vasi; zdraviti sem pa mogel samo telesne bolečine; in še teh na vselej.

Veliko več bolnikov je imel tukašnji dušni zdravnik. Samo on je vedel, kako težko je pomagati ubogim, a lenim in hladnokrvnim ljudem. Privadili so se siromaštva; dela so se ogibali, živeli pa od prosjačenja. Pomagati bi jim mogel samo eden, ki je imel vsa potrebna sredstva: ta mož je bil stari posestnik Tomaž Košir, čegar lastnina so bile skoro vse hiše. Prebival je daleč od nas in je prišel le tedaj, kadar mu je oskrbnik sporočil, da ta ali oni upnik noče dolgov plačati.

Bog ve, kolikokrat sem pripovedoval staremu gospodu, kako zelo so vaščani siromašni in kako nujne pomoči potrebni. Prigovarjal sem mu, naj da hiše prezidati, da bodo vsaj zdrava stanovanja. Toda skopi gospod se za mojo prošnjo ni menil. Tako so rili vaščani s siromaštvom in lenobo dalje od leta do leta. Mnogokrat so nastale bolezni, in kruta smrt je imela obilo žetve po nesnažnih bajtah.

Sedaj je vas Predor seveda že vsa drugačna. Z neumornim prizadevanjem, pri katerem me je moja hči neumorno podpirala, se mi je posrečilo, da sem marsikaj zboljšal; toda slabih navad, katere je povzročilo preveliko siromaštvo pri ljudeh, mi ni bilo mogoče iztrgati.

Kar zvem nekega dne, da je umrl nenadno smrti stari Košir; zadel ga je mrtvoud. Njegov vnuk je podedoval ogromno premoženje.

Poznal sem mladega gospoda, Pavla Koširja že iz otročjih let. Kadar je prišel s stricem v ta kraj, se je vedel proti nam prijazno, in vsi smo ga radi imeli. Tudi sedaj smo ga z veseljem pozdravili kot svojega gospoda. Zato je moral takoj po smrti stričevi oditi z materjo v Italijo.

Pomlad je prišla v našo vasio; a Pavel Košir še ni smel zapustiti svoje matere, ki je bila prebolehna, da bi nastopila tako dolgo pot. In ravno nežna ljubezen do matere mu je pridobila srce moje hčere in mojo naklo-njenost.

Tisto poletje, ko je bil Pavel Košir v Italiji, je bilo najbolj vroče poletje, kar jih pomnim. Življenje med temi zapuščenimi, lenimi ljudmi mi je postalo neznosno; dohodki so bili vedno manjši. S strahom sem opazoval vedno bolj bledi obraz Klare, moje edine hčere. Obiskovala je vsak dan bolnike, jim nosila ostanke od kosila in jih tolažila v bednem stanu. Rad bi jo poslal v kak boljši kraj, a nisem mogel iz enega vzroka, katerega moj otrok ni smel zvedeti.

Da bi si dohodke zboljšal, sem pisaril za zdravniške časopise, in če ni bilo časa podnevi, sem pisal ponoči.

Vročega poletnega dne sedim zopet pri mizi in pišem. Čutim, kako mi slabe oči in omagujejo roke.

V tem hipu vstopi Klara. »Ali misliš zopet ven v tej vročini, Klara?« jo vprašam in denem pero na stran.

„Da, dete moje. Umrl je srečne smrti, imel je Jezusa v srcu, in Marijino ime na jeziku, kaj hočeš še več.“

„Svetilka mi je ugasnila,“ je solze si otirajoč rekla Stefana, „jo li smem prižgati?“

„Bom prižgal jaz!“ je vzkliknil Albert. „Ti se ne smeš tukaj nobene stvari dotakniti.“ Vzel je svečo iz njene svetilke in jo je prižgal ob eni izmed mrtvaških sveč. Ona pa je s pobožno sklenjenimi rokami zrla na mrliča: „Je-li trpel hude bolečine?“

„Silno hude. Tu imaš luč. Sedaj pa hitro pojdi! Če boš še dobila patra Ertelija, ga prosim za lopato. Pusti naj jo spodaj pri vratih: še danes moram pokopati ubogega mrliča.“

Stefana se je stresla.

„O Gospod,“ je rekla, „kako tvegate svoje življenje; o da bi to vedeli ljudje v Štajru!“

„Nihče ne sme tega vedeti!“ je rekel zapovedujoče visoko sklonjen ob strašni mrtvaški postelji. „Svet ne sme izvedeti niti za moj niti za tvoj čin. Svet je hudoben in ne ve ločiti. Pokopljimo tvoj junaški čin ljubezni do bližnjega v srcu Jezusovem.“

„Patru Erteliju sem že obljubila,“ je reklo dete. „Dokler bom živila, ne bom nikomur povedala.“

(Dalej.)

Dopisi.

IZ SV. KRIŽA PRI LITIJI

V sredo dne 24. decembra zjutraj ob 6. uri se začelo goreti poslopje g. Fr. Miklavčiča in ker ni bilo blizu požarne brambe, je pogorelo vse poslopje razen požarnice rada. Ljudje so prihiteli gasiti iz vse županije in reševati. Ker je bil močan veter, ni bilo mogoče ubraniti škoda lepšega poslopja. Gasilno društvo iz Mirne je prišlo šele opoldne, ker ni moglo prej radi slabe ceste. Gasilci so bili prav pridni, bodi jim lepa hvala! Z g. županom sočustvujemo vsi župljani. Škoda je velikanška. V nevarnosti sta bila tudi cerkev in župnišče.

CELJE.

V našem mestu cvete verižništvo. Mnogo verižnikov hodi po našem mestu prosto semtertja. Vlađa, kje si! Tudi naši mesarji so napravili kratek štrajk, hoteč cene mesu dvigniti od 12 na 18 K. Toda okrajno glavarstvo jim je zahtevo odbilo. Sedaj so odgovorili, da bodo morali kmetje tudi ceneje prodajati živino.

Pred nekaj meseci se je našlo pri milijonarju Majdiču 12 vagonov moke, katero je preje oblasti zatajil, zato mu je okrajno glavarstvo moko zaplenilo brez odškodnine in še 20.000 K kazni. Majdič se je pritožil na deželno vlado v Ljubljani, katera je pred dobrim mesecem razsodbo v polnem obsegu potrdila. Tako je prav, želimo, da bi taki jugoslovanski kapitalisti prišli pred ljudsko sodbo. — Celjsko pevsko društvo je dne 14. decembra obhvalo 25 letnico svojega obstoja. Bilo je petje, potem slavnostni koncert!

Dolinski.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrnjenje s pravim Fellerjevim fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 3 veliki specialni steklenici 27 K.

Rabite milo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 12 K. — Zagorski sok zo-

per kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 5 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 12 K. — Omot in poškina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stabica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska. E

Preklic.

Podpisana Katarina Slapnik preklicujem vse žaljive besede, katere sem govorila pred Cecilijo Slapnik zoper Pavla in Antona Jeras in se njima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

Katarina Slapnik.

A VIII 406/19—8.

Oklic

o prostovoljni dražbi nepremičnin.

Na predlog dedičev po Ivani Habe, posestniki v št. Vidu št. 42, zastopanih po dr. Šviglju oziroma dr. Zirovniku, odvetnika v Ljubljani, se bodo

dne 28. januarja 1920 ob pol 12. uri dogodila v Studenčičah št. 15 dražbenim potom prodale spodaj navedene nepremičnine in zemljišča, in sicer najprej hiše in parcele posamič za določeno izključno ceno.

Na ponudbe pod izključno ceno se ne bo oziralo. Na prostovoljno javno dražbo pride:

a) hiša št. 15 v Studenčičah s podom, zidanim vodniškom, sušilnico in 4 lesenimi kozolci. Izključna cena znaša 3480 K. Na licu mesta se bo določilo, če se bodo kozolci prodali posebej in vsak zase in po kateri ceni. Kupec hiše mora prevzeti nase dolžnosti, na bo Marjani in Mariji Srov dobavljati do njih smrti potrebna drva ter jima jih postavljati v hišo št. 10 v Studenčičah vsako jesen za celo leto naprej.

Zdražitelji hiše št. 10 v Studenčičah, stavbena parcela št. 901 mora prevzeti redno breme domstnega stanovanja Marijane in Marije Srov.

Izključna cena znaša za to hišo 1500 K.

Istotako mora zdražitelji njive parcele št. 160 prevzeti Marjani in Mariji Srov pristojeci domstni užitek. Izključna cena je 460 K.

Razen tega imata Marijana in Marija Srov domstren vžitek treh tepk v Lipovcu.

Njive, travniki, pašniki in gozdi se izključijo posamezno za cenilno vrednost, kakor je ugotovljena v cenilnem zapisniku z dne 4. avg. 1919.

Ko bodo vse parcele izdražbane, se postavi celotno posestvo skupaj na dražbo za izključno ceno, ki je enaka vsoti vseh doseženih najvišjih ponudkov. Domakne se le onemu najmanjšemu ponudniku, ki ponudi najmanj 10 % več, kot znaša skupna izključna cena.

Vsak prodajalec zase ima pravico, da prevzame katerikoli predmet dražbe po ceni, ki mora biti enaka doseženemu najvišjemu ponudniku.

Vsak najvišji ponudnik mora takoj založiti na roko sodnega komisarja 10 % najvišjega ponudka bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih, ali pa vložnih knjižicah kake pušljarne varne hranilnice ali posojilnice.

Kupec mora v gotovini plačati najvišji ponudek v 8 dneh po sprejetju sjebove ponudbe na roko sodnega komisarja.

Vsi drugi dražbeni in plačilni pogoji se lahko vpogledajo pri g. dr. Fran Prislanu, notarskemu namestniku v Ljubljani kot sodnemu poverjeniku.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII. 16. decembra 1919.

Objava.

Lastnoročno podpisani izjavljamo, da 1. obžalujemo vsa sramotjenja in žalitve, ki smo jih v svojih dveh dopisih v listu „Domovini“ z dne 25. VII. in 29. VIII. t. l. storili gospodu Ivanu Zupančiču, kaplanu na Trebelnem.

2. Preklicujemo vse grde laži, s katerimi smo ga hoteli v javnosti spraviti ob dobro ime in ga prosimo odpuščanja. Zatrjujemo, da je bila laž, kar smo mu očitali glede Lakinca, glede spovedi, in tudi ni res, da bi bil kaplan koga k vojakom spravil, pač pa moramo priznati, da je prav mnogim pomagal, da so prišli na dopust ali k oprostitvi.

3. Obžalujemo tudi vse, kar sramoti v člankih Marijine Družbe, ki jih vodi gosp. kaplan.

4. Zavezuje se solidarno plačati vse v tej kazenski zadevi narasle stroške, kakor jih bo sodišče odmerilo.

5. Kot znak zadoščenja plačamo 1000 kron za „Dom“, ki ga namerava g. kaplan graditi.

Na Trebelnem, dne 28. decembra 1919.

Franc Grodnik l. r., nadučitelj na Trebelnem.
Ivan Špolar l. r., posestnik in gostilničar v Čenčjicah pri Trebelnem. Anton Žagar l. r., priča. Jožef Solke l. r., priča.

Preklic.

Preklicujem, kar sem govoril o gosp. Matvežu Ahačič.

V Lašah, 1. jan. 1920.

V. PAPER.

Kmečko dekle katere je zmogla tudi kuhe in gospodinjske, se sprejme — plača po dogovoru — pri JOSIPU ŽUŽEK posestnik v Velikih Lašah.

Priporočamo edino tovarniško zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov. Istotam se dobiho potrebušine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago. Blago za obleke. 3890

Jos. Pelelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7, za vodo desno.

Opeko

zarezano, cementno (falč) in navadno oglati, dalje cevi po raznih merah in vsakovrstne cementne izdelke iz samo splitskega cementa izdelujeta TRŠAN & GORJANC, delavnica cementnih izdelkov v Kranju.

Dr. Priporočamo

kolinsko kavino primes
v korist obmejnem Slovencem!

Bukov, hrastov, smrekov les

posekan v gozdih, postavljen v tovarno ali tudi cele gozdne parcele v kamniškem okrožju

kupuje

tovarna lesnih izdelkov in upognjenega pohištva

I. Bahovec nasl. Duplica p. Kamniku.

Vabijo se lastniki lesa zlasti v okolici tovarne, da stavijo svoje ponudbe. Les se strogo realno obračuna in takoj plača.

miši - podgane stenice - ščurki

In vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najboljše preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 7 K, za podgane in miši 7 K, za ščurke 8 K, posebno močna tinktura za stenice 7 K, uničevalec moljev 6 K, prašek proti mrčesom 6 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 4 in 8 K, mazilo za uši pri živini 4 in 8 K, prašek za uši v obleki in perilu 6 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 6 K, prašek proti mravljam 6 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Kupujem vsako množino kož od divjih zajcev ter plačujem po najvišji dnevni ceni,
IVAN BERNIK
klobučar v Višnji gori.

Med in vosek

kupuje v vsaki množini družba „Sad“ preje Pri-
mož Hudovernik, Ljubljana, Kolodvorska ulica.

imate bolečine? V licu? V celim telesu? Vas muči glavobol? Trganje po udih? Trpite na reumatizmu in gihtu? Ste se prehladili? Ne morete spati? Niti delati? Ste nervozni in preveč občutljivi za mrzli zrak?

Poizkusite vendar Fellerjev pravi Elzafluid! Čudili se bodele! Občutili bodele čustvo zadovoljnosti! Rešeni ste bolečin in hvalite Fellerjev Elzafluid kot dobrega prijatelja v hudih dneh. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K. Zagorski sok proti kašlju in prsim bolečinam, 1 steklenica 5 K.

Vaš želodec ni v redu? Trpite na počasni prebavi? Slabem apetitu? Rabite mi o, zanesljivo odvajajoče sredstvo?

Oj, kako bodele zadovoljni, ako samo poizkusite Fellerjeve prave Elza-kroglice! Te so res dobre! 6 škatlic 12 K. Želodec okrepljujoča švedska tinktura, 1 velika steklenica 12 K. Pravi balsam, 12 malih steklenic 30 K.

Lahko še naročite!

Fellerjev Elza-mrčesni prašek, 1 vel. škatlica 8 K. Zobne kapljice, steklenica 3 K — v. Očesne kapljice 3 K — v. Zanesljivo mazilo zoper srbečino in srbečico, lonček 10 K. Močna francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. Omot in poština posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja, Elzatrž št. 18, Hrvatska.

Primežaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmljenje pa se primeža dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil najvišje kolajne na razstvih v Londonu, a Parizu, v Rimu in na Dunu u. Tisoč gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poskušajo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.

Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 20-50 poštne preste na den.

Mazilo zoper garja

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živini. garje, lišaj, srbečica, kožne bolezni, izpušča je, Ne smrdi, nemače perilo, 1 lonček 6 kron. Po pošti kron 9-50 v.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Krajsko. Zraven rožarstva.

Čebelni vosek

suhe satine in odpadke sveč kupuje po najvišji dnevni ceni J. Kopač, svečar v Ljubljani, Gospodarska c. 90. Sp. Šiška.

SUKNO

in kangara za moške obleke, volno, parhant in modrovino za ženske obleke, šifon, belo in pisano platno za perilo in razno manufakturno blago, kakor tudi razne robe, strelce, ode e prodaja doma in razpošilja po celi Jugoslaviji zaradi velikega nakupa v 1. novembru po čudovito nizkih cenah veletrgovina in razpošilja.

Aljajna R. Stermecki, Cel e št. 305, Slovenja. Kar ni odrezano se zamenja ali vrne denar.

Naročite takoj ilustrovan cenik.

**Agitirajte
za
'Domoljuba'**

FRAN SCHÖNLIEB,

tovarna orožja

Borovlje, Koroško

se priporoča za dobavo dobrih tovarskih pušk in streliva po zmernih cenah. Veliki cenik se pošlje proti predplačilu 2 K.

Brusni les

(schleifholz) slabše vrste, smrekov les, kupi po visoki ceni Frid. Tome, pošta Medvode.

Svilena in žimnata mlinska sita

(pajtlji) vseh vrst se dobe v trgovini A. Čadež, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35, nasproti „Stare Tišlerjeve gostilne“.

Durolit smole prosti specialni asfaltni strešni papir dobavila

„Asphalton“ ako jaka družba za asfalt in kemično tehnično industrijo Dunaj IX. Liechtensteinstrasse 20. Tovarni Dunaj-Brno 53.7

Lepo črno letošnje

brinje

oddaja v vsaki množini in po nizki ceni tvrdka Ivan Jelacik, Ljubljana, Emenska cesta 2.

Cementna strešna opaka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

Ivan Jelacik, Ljubljana Emenska cesta 2. 4702

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.